



BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. január 8.

1. Országos gazdatüntetések

Január 8-tól országos gazdatüntetések béníthatják meg Németországot. A gazdák már tavaly év vége óta tiltakoznak a szövetségi kormány tervezett megszorításai ellen, melynek részeként mezőgazdasági vállalkozásoknak nyújtott adókedvezmények jelentős része eltörlésre kerülne. Az intézkedés különösen súlyosan érintené a kis- és közepes vállalkozásokat. A Szövetségi Alkotmánybíróság 2023 novemberében hozott döntése következtében a koalíciós kormánynak a 2024-es költségvetésben mintegy 17 milliárd eurót kell megtakarítania. Olaf Scholz kancellár (SPD), Robert Habeck alkancellár és szövetségi gazdasági miniszter (Zöldek), valamint Christian Lindner szövetségi pénzügyminiszter (FDP) decemberi megállapodása a mezőgazdasági gázolajra vonatkozó kedvezmények, valamint a mezőgazdasági járművek gépjárműadó-mentességének megszüntetését irányozta elő, ami összesen 920 millió eurós megtakarítást eredményezett volna a szövetségi költségvetés számára.

A tervezet azonban nem csak a gazdák tiltakozását váltotta ki, hanem több kormánypárti politikus is eltúlzottnak tartotta azokat. Christian Dürr, az FDP Bundestag-frakcióvezetője és Cem Özdemir szövetségi mezőgazdasági miniszter (Zöldek) a mezőgazdasági dízel-támogatás megszüntetésének felfüggesztésére szólított fel. Özdemir ezen álláspontjának nyíltan hangot adott a berlini központi gazdatüntetés résztvevői előtt való felszólalása során decemberben. Néhány nappal a gazdák által meghirdetett tiltakozó hetének kezdete előtt a szövetségi kormány is visszakozott és részben visszavonta a bejelentett megszorításokat. A közlemény szerint a szövetségi kormány immár le akar mondani az erdészet és a mezőgazdaság kedvezményes adóztatásának eltörléséről. Ugyanakkor a mezőgazdaságban használt gázolajra vonatkozó adókedvezmények eltörléséről a kormány nem mondana le, hanem több lépésben vezetné be azt. Ennek keretében az adókedvezmény fokozatos csökkentésére kerülne sor, hogy az érintett vállalatoknak több időt adjanak az alkalmazkodásra. Idén a kedvezmény mértéke 40%-kal csökkenne, 2025-ben és 2026-ban pedig évenként további 30%-os csökkentésre kerülne sor, 2026-ot követően pedig már nem lenne támogatás a felhasznált mennyiségek után.

Az eredeti tervek részleges visszavonása és módosítása ellenére a gazdaszövetség mindazonáltal ragaszkodik a tervezett akcióhét megtartásához, ugyanis a szövetség álláspontja szerint a szövetségi kormány által végrehajtott fejlesztések nem elegendőek. Az egy héten át tartó országos tiltakozásokat követően január 15-én Berlinben kerül megrendezésre egy záró tüntetés.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Áradások Németország szerte

Németország számos tartományában hetek óta tartó áradások vannak a tartós esőzések miatt. Az ország árvízzel sújtott területein nem igazán látják az áradások végét – a víz egyes területeken még tovább emelkedhet. Alsó-Szászország, Észak-Rajna-Vesztfália egyes részei, Szász-Anhalt déli része és Tübingia északi része továbbra is különösen érintett területnek számít.

Olaf Scholz (SPD) kancellár több árvíz által sújtott települést és régiót is meglátogatott a múlt hét folyamán és segítséget ígért a vészhelyzet által érintett területeken élőknek. *„Senkit sem hagyunk magára”* – hangsúlyozta a helyzettel a kapcsolatban Scholz a mára már védjegyévvé vált mondattal. Az áradások okozta károk miatt már most felmerült az adósságfék újbóli felfüggesztésének a kérdése, amire reagálva a kancellár elmondta, hogy *„meg kell vizsgálnunk a károk mértékét, és hogy ez mit jelent, majd le kell vonnunk a következtetéseket”*, azonban ezt a tartományok és a szövetségi kormányok fogják közösen megvitatni akkor, amikor eljön ennek az ideje. Steffi Lemke (Zöldek) szövetségi környezetvédelmi miniszter egyúttal bejelentette, hogy megvizsgálják a katasztrófavédelmi rendszerek fejlesztésének lehetőségeit. Ehhez szerinte közép- és hosszútávú koordinációra lenne szükség a szövetségi és tartományi kormányok között az ilyen árvízi helyzetekre való felkészüléshez.

Scholz látogatása alatt időnként fújolás is hallható volt tüntetők részéről. Egy körülbelül tízfős csoport *„bűnözőnek”* bélyegezte a kancellárt, és azt kiabálta, hogy *„a politikája hazugságokon alapul”* és *„menjen egyenesen vissza”* Berlinbe.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Szűk többséggel, de a koalícióban maradás mellett szavaztak az FDP tagjai

Mint arról korábban beszámoltunk, 2023. november végén elérte a szükséges 500 aláírást az az indítvány, amely egy tagfelmérés keretében arra irányult, hogy az FDP összes tagja elmondhassa véleményét a jelenlegi SPD-vel és Zöldekkel való koalíció folytatásáról. A tagfelmérésre irányuló indítványban a kezdeményezők követelték, hogy az FDP szövetségi elnöksége a lehető leghamarabb juttassa el az igennel és nemmel megválaszolható kérdést – *„Az FDP-nek meg kellene szüntetni a szövetségi kormány részeként a koalíciót az SPD-vel és a Zöldekkel?”* – a párttagsághoz. Erre a kérdésre válaszolva 52,24% a koalíció folytatása mellett foglalt állást, míg ezzel szemben 47,76% szavazott. Mindazonáltal a bázis mintegy 72.000 tagjából mindössze 26.058-an vettek részt a felmérésben, amely jogilag egyébként nem köti a pártvezetést, azonban fontos közvélemény-kutatásként szolgált a politikai közösségen belül.

Christian Lindner pártelnök és szövetségi pénzügyminiszter *„egyértelmű felhatalmazásként”* és a *„Németország iránti felelősségvállalás kifejeződésésként”* értékelte a tagság körében végzett felmérés eredményét. Bijan Djir-Sarai, az FDP főtitkára hangsúlyozta, hogy még soha ennyi párttag nem vett részt az FDP belső véleményformáló folyamatában. A felmérés világossá tette, hogy a párt felelősséget akar vállalni Németországért és alakítani akarja annak jövőjét. A tagok *„egyértelmű liberális kézjegyet akarnak a kormányzati politikában”* – így a főtitkár.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Jelentős mértékben nőtt az AfD-párttagok száma

Az AfD jelentése szerint a párt tagjainak száma jelentősen nőtt az elmúlt egy évben. Jelenleg a párt 40.131 tagot számlál, mintegy 37%-kal többet mint 2022 végén (akkor 29.296 hivatalos tagot tartottak számon). Bár a többi országos nagy párt jelentősen népesebb párttagsággal büszkélkedhet (2022 végén az SPD 380 ezer, míg az FDP körülbelül 72 ezer taggal rendelkezett), az AfD messze a legdinamikusabb növekedést tudta felmutatni az új párttagok területén. A közvélemény-kutatások szerint a párt a közelmúltban szövetségi szinten is tovább erősödik. A különböző közvélemény-kutató intézetek az AfD-t jelenleg 18% és 23% között mérik országosan. Ezzel a párt első ízben lenne a második legerősebb erő a CDU/CSU mögött, megelőzve a kancellár pártját, a szövetségi kormánykoalíciót vezető SPD-t, ami egyedülálló jelenség a német újkori történelemben.

Ezen mutatókat AfD szeretné mandátumokra is váltani az idei évben. A párt vezetése minden korábbinál jobb szereplésre készül a júniusi európai parlamenti választáson és mindenekelőtt a szeptemberi tartományi választásokon (Szászországban, Tübingiában és Brandenburgban). Ugyanakkor a radikális politikai erőként való megítélését a párt nem tudta mögött hagyni. A Szövetségi Alkotmányvédelmi Hivatal (*Verfassungsschutz*) az AfD-t potenciálisan szélsőjobboldali szervezetként tartja számon. A párt szászországi, tübingiai és szász-anhalti tartományi szervezeteit pedig már ezt megelőzően a bizonyítottan szélsőjobboldali politikai mozgalom kategóriába sorolta a hivatal.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Bízható fenntarthatósági eredmények

A 2023-as év végére jó híreknek örvendhet a zöld gazdasági átállás hatásai miatt jelentős kihívásokkal küszködő német gazdaság. Egyrészt a megújuló energiaforrások aránya a német villamosenergia-ellátásban az elmúlt évben jelentősen nőtt miközben jelentősen csökkent az üvegházhatású gázok kibocsátásának mértéke, másrészt pedig markánsan csökkent a németországi gázfogyasztás mértéke is.

A megújuló energiaforrások tavaly a német villamosenergia-termelés több mint felét adták. A Szövetségi Hálózati Ügynökség adatai szerint a szélből, vízből, biomasszából és egyéb megújuló energiaforrásokból előállított villamos-energia aránya 56%-ra emelkedett (2022-ben ez az arány még 47,4% volt). A pozitív változás egyik oka az időjárás volt – a vízerőműveknek a 2022-es aszály után ismét jót tett a nagyobb mennyiségű csapadék, így 16,5%-kal több energiát termeltek, mint az előző évben. Mindazonáltal a vízenergia összességében kisebb szerepet játszik a németországi villamosenergia-termelésben. Sokkal fontosabb a szélenergia szerepe, különösen télen, amikor a napenergiára támaszkodó rendszereknek nagyon alacsony a hozama. A szélenergia 2023-ban 18%-kal több villamos energiát termeltek Németországban. Ugyanakkor a napenergia esetében rosszabb volt a helyzet. A jelentősen nagyobb kapacitások ellenére a megtermelt energia összege itt szinte nem növekedett 2022-es évhez képest. Az ügynökség szerint ez elsősorban a meglehetősen sok felhős napnak volt köszönhető.

További pozitívum, hogy Németország tavaly jelentős mértékű gázt takarított meg – a gázfogyasztás összességében 5%-kal csökkent az előző évhez képest, részben a magasabb külső hőmérsékletnek köszönhetően. A fogyasztás mintegy 41%-át a háztartások és a kereskedelem, 59%-át pedig az ipar adta. A 2018-2021-es évek átlagos fogyasztásához képest a földgázfogyasztás

17,5%-kal csökkent. A Hálózati Ügynökség adatai szerint az ipar fogyasztása 18,3%-kal csökkent az előző évekhez képest. Az alacsonyabb fogyasztás egyik fontos oka a magasabb hőmérséklet volt – 2023-ban a hőmérséklet átlagosan 0,58 Celsius-fokkal volt magasabb a 2018-2021-es évek átlagánál Németországban.

Kevésbé jó hír, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátásának drasztikus visszaszorítása – ez az érték az 1950-es években mért szintre esett vissza – mögött elsősorban a német ipar gyengélkedése, nem pedig a zöld energiaforrások növekvő felhasználása áll. Az Agora think tank legfrissebb jelentése szerint a csökkenésnek csak mintegy 15%-a tulajdonítható a tartós, zöld megoldások kialakításának, például a megújuló energiák elterjedésének, az energia hatékonyabb felhasználásának, vagy a klímabarát üzemanyagokra való átállásnak. Ezzel szemben a kibocsátás visszaeséséért legalább 50%-ban olyan rövid távú hatások felelnek, mint például az alacsonyabb villamosenergia-fogyasztás. Utóbbi elsősorban a német ipar gyengélkedésének a jele – a jelentés szerint különösen az energiaigényes iparágakban romlott a termelés. *„A termelési válság okozta visszaesés gyengíti Németországot, mint ipari központot. Ha emiatt a kibocsátásért felelős termelősorokat csupán külföldre helyezik át, azzal az éghajlat szempontjából sem nyerünk semmit”* – jelentette ki Simon Müller, az Agora németországi igazgatója.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Eltemették Wolfgang Schäuble kereszténydemokrata politikust

Múlt hét pénteken utolsó útjára kísérték szülővárosában, Offenburgban Wolfgang Schäuble, kereszténydemokrata politikust, aki több mint 50 évig volt a Bundestag tagja. Az evangélikus városi templomban tartott gyászszertartáson Schäuble-t „szenvedélyes európaiként”, „hazánk nagy fiaként” és „teljes műalkotásként” méltatták. A búcsún mintegy 400 vendég vett részt, köztük számos prominens politikus, mint például Friedrich Merz, a CDU-elnöke, Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter, Stephan Harbarth, a Szövetségi Alkotmánybíróság elnöke, Armin Laschet volt CDU-elnök, Winfried Kretschmann (Zöldek) Baden-Württemberg miniszterelnöke, elődje, Günther Oettinger (CDU) korábbi miniszterelnök, valamint Jean-Claude Juncker volt luxemburgi kormányfő, az Európai Bizottság korábbi elnöke is.

Körülbelül másfél hét múlva január 22-én Frank-Walter Steinmeier szövetségi elnök megbízásából nagyszabású tiszteletadás kerül megrendezésre Berlinben Wolfgang Schäuble emlékére. Erre a Reichstag plenáris termében kerül majd sor több száz német és külföldi díszvendég részvételével, köztük Angela Merkel (CDU) volt kancellárral és Emmanuel Macron francia elnökkel.

Wolfgang Schäuble 81 éves korában, karácsony másodnapján hunyt el. Schäuble számos politikai tisztségeket töltött be: volt szövetségi belügy- és pénzügyminiszter, CDU-elnök és frakcióvezető, valamint a Bundestag elnöke is. Az új német történelemben eddig senki sem volt nála hosszabb ideig – összesen 51 évig – parlamenti képviselő.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

2024. január 17-én 17.00 órától Varju Krisztina, a Külgazdasági és Külügyminisztérium helyettes államtitkára beszélget egy online-pódiumbeszélgetés keretében Magyarország Európa-politikájáról és a magyar soros EU-elnökségről.

További információért és regisztrációért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

Mától újabb tüntetést szerveznek a gazdák és fuvarozók Németországban, amely több helyen a forgalom korlátozásához vezet. Szerdától pedig a német vasút is többnapos sztrájkot jelentett be. A tüntetések okairól Bauer Bence nyilatkozott az M1 híradónak.

A teljes interjúért kattintson a [Híradó honlapjára](#).

A német kancellár – olasz sajtóértesülések szerint – idő előtt elhagyhatja posztját, mivel a németek több mint háromnegyede elégedetlen a munkájával. Bauer Bence az Infostart - InfoRádió vendége volt, ahol elmondta, nem jellemző az időközi német kancellárcsere, de elvi lehetőség van rá, ráadásul már két erős ellenfele is van a kormánykoalíciónak.

A teljes interjú meghallgatásáért kattintson az [Infostart honlapjára](#).

A Kossuth Rádió krónika c. műsorának adott interjút Intézetünk igazgatója, Bauer Bence, aki többek között arról beszélt, hogy nagy valószínűséggel akár tartományi miniszterelnököt is adhat Németországban az AfD.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Intézetünk igazgatója, Bauer Bence a Hit Rádió Glóbusz című műsorának vendége volt. Az adás témája természetesen Németország volt: szóba került a migráció, a gazdasági recesszió és az AfD támogatottsága is.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió Youtube-csatornájára](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a németországi vasutas sztrájkokról, valamint a gazdák által szervezett újabb tüntetésekről nyilatkozott a HírtV-nek.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [HírtV honlapjára](#).

2023. december 6-án, 18 évvel létrejöttét követően, feloszlott a részben az NDK állampártjának örökségét továbbvivő, szélsőbal és posztkommunista politikusokat egyaránt magába foglaló Die Linke (Baloldal) Bundestag-frakciója. Erről írt kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter a Corvinák blogon.

A teljes elemzés elolvasásához kattintson a [Corvinák honlapjára](#).

A magyar-német diplomáciai kapcsolatok 50. évfordulója alkalmából Bauer Bence adott interjút a Hegyvidék Televíziónak.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Hegyvidék TV Youtube-csatornájára](#).

A 2021. szeptember 26-i választási botrányt követően idén februárban újra szavazhat a berliniek egy része a Szövetségi Alkotmánybíróság döntése értelmében. Intézetünk igazgatója, Bauer Bence a témában írt elemzést a Corvinák blogon.

A teljes elemzést elolvasásához kattintson a [Corvinák honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hua